

Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas

Weidezoo 62
2841 SP Moordrecht
secretarisadviesraadzuidplas@gmail.com
www.adviesraadzuidplas.nl

Aan het college van B&W van de gemeente Zuidplas
Postbus 100
2910 AC Nieuwerkerk aan den IJssel

Datum: 25 oktober 2019
Betreft: Advies bij het conceptactieplan Op weg naar Werk

Als Adviesraad Sociaal Domein Zuidplas willen we onze waardering uitspreken voor het (concept)Actieplan "Op weg naar Werk". We waarderen het gegeven dat de gemeente een extra inspanning wil leveren om meer mensen te activeren en zodoende te laten participeren in de (plaatselijke) samenleving.

Op een redelijk overzichtelijke manier wordt in de nota de voorgenomen aanpak geschetst. Ook redelijk concreet met allerlei doelstellingen (i.p.v. indicatoren), die de ambitie vertolken. Daarnaast is de nota informatief met de nodige getallen. Wel vindt de adviesraad dat het doel van het actieplan duidelijker kan. Zo wordt de ambitie (H 3.2) nu verwoord met inbegrip van de bestaande targets. Het zou duidelijker zijn als de ambitie van het actieplan afzonderlijk wordt vermeld.

De adviesraad heeft de nodige vragen en opmerkingen bij het actieplan. Het gaat daarbij om een drietal thema's die we willen aansnijden om zodoende de voorgestelde aanpak te verrijken. Het gaat daarbij om:

- de inkadering: participatie is méér, dan inkomen uit werk;
- de aanpak en doelgroepen
- de cijfermatige onderbouwing.

Het advies wordt afgesloten met een samenvatting van onze opvattingen en vragen.

Vooraf willen we toch nog weer ons ongenoegen uitspreken: nog steeds beschikken wij niet over de definitieve versie van het actieplan. Ons commentaar is gebaseerd op de versie d.d. 20190924.

Mochten latere versies nieuwe onderwerpen bevatten die wezenlijk zijn voor het beoogde beleid dan adviseren wij daar graag apart over.

Inkadering: participatie is meer dan inkomen uit werk

Zoals eerder aangegeven staat de adviesraad positief tegenover een extra inspanning van de gemeente om meer mensen te activeren. In de inleiding bij het actieplan missen we de inkadering van dit plan in het geheel van de doelstelling. Weliswaar wordt verwezen naar de visie en missie van het huidige gemeentebestuur, maar we vinden dat te mager. Ook de vaststelling dat de gemeente een inclusieve gemeenschap wil zijn, is wat ons betreft niet toereikend.

Waarom wil het college meer middelen inzetten? Is de huidige inzet te beperkt of boekt deze te weinig resultaten?.

Uit de titel en de teksten van het actieplan ontstaat de indruk, dat (betaald) werk dé (enige) goede vorm van participatie is, maar ons inziens is het omgekeerd: werk is een – toegegeven: erg belangrijke – vorm van participatie maar niet dé (enige) vorm. Er is meer. Meedoen in de breedste zin van het woord is misschien wel belangrijker dan geld opbrengen (lees: werken). Stijgen op de participatieladder is ook een positief resultaat en dient ook gewaardeerd en geregistreerd te worden (weer 'n stapje dichterbij betaald werk!). Dit aspect komt volgens ons te weinig aan de orde in het actieplan.

Daarnaast vinden wij het actieplan wel erg of eigenlijk uitsluitend gericht op mensen met een bijstandsuitkering, terwijl de verantwoordelijkheid van de gemeente om mensen te helpen naar betaald werk (of een inkomen) breder is, er vallen ook de zogenoemde niet uitkeringsgerechtigden onder die werk zoeken (nuggers). Ook de Wajongers ontbreken in het actieplan.

De aanpak en de doelgroepen

Op basis van de in hoofdstuk vier gepresenteerde gegevens richt het actieplan de aandacht op (zie H 4.3):

1. Doelgroep met snelle kans op werk	146 inwoners
2. Doelgroep met kans op werk na enige ontwikkeling	286 inwoners
3. Doelgroep met kans op activering	188 inwoners

Deze drie doelgroepen zijn ook te onderscheiden in tabel 2 (h 4.2) met respectievelijk de kleuren groen, oranje en rood. Over deze cijfers zie ook hierna.

Daarnaast wordt gesproken van flankerend beleid voor de volgende groepen:

- Inwoners met een bijstandsuitkering en Nederlands als tweede taal
ca. 335 inwoners
- Inwoners met een bijstandsuitkering en financiële problemen
ca. 430 inwoners
- Inwoners in de leeftijdscategorie tot 27 jaar
ca. 65 inwoners.

Kijken we naar de keuze van het college dan zijn de groepen erg breed en omvatten alle bijstandsgerechtigden, waarbij sommigen in meerdere groepen vallen.

Als we letten op de inzet van middelen dan zijn er op het moment 7 trajecten voor groep 1 met een resultaat van 69 aan het werk. Voor ontwikkeling naar werk zijn er twee trajecten, voor 155 personen, bij activering 4 trajecten voor 128 personen.

De inzet van de extra middelen (tabel 6) levert dat het volgende beeld op:

- € 200.000 ingezet voor groep 1,
- € 80.000 ingezet voor de andere groepen en
- € 36.000 voor jongeren tot 27 jaar (die ook onder beide andere groepen kunnen vallen).

Het actieplan maakt dus geen echte keuzes tussen de verschillende doelgroepen (anders dan jongeren) terwijl in hoofdstuk vier bijvoorbeeld wel nadrukkelijk het belang van taal voor participatie wordt genoemd. Een heel grote groep uitkeringsgerechtigden lijkt taalproblemen te hebben (tabel 3) en voor niet-westerse migranten wordt het geëiste taalniveau te laag genoemd. Ook worden de problemen om te kunnen participeren genoemd die voort vloeien uit schulden.

Onze vraag is waarom het college voor deze brede en vooral op werk gerichte inzet kiest? En waarom niet voor bijvoorbeeld een sterkere inzet op taal, waarbij het leren van taal onderdeel is van de re-integratie?

Daarnaast constateren we dat er geen extra aandacht wordt besteed aan de ouderen (55+) in het bestand. Ouderen hebben een moeilijke positie op de arbeidsmarkt en moeten ook steeds langer aan het werk. Extra steun lijkt dus welkom.

Ook mist de adviesraad aparte aandacht voor statushouders, een groep die op verschillende manieren een afstand heeft tot de arbeidsmarkt waaronder een taalachterstand.

De adviesraad wijst erop dat de (moeilijke) bereikbaarheid van werk soms een belemmering kan zijn voor bijstandsgerechtigden om aan het werk te komen en te blijven. In hoeverre speelt dit een rol in Zuidplas?

Tot slot mist de adviesraad in het actieplan een aankondiging van een zorgvuldige monitoring en evaluatie van de voorgestelde instrumenten. Wordt goed bewaakt dat de extra middelen niet weglekken in de algemene middelen van de samenwerkende partijen? Hoe wordt gemonitord of de beoogde doelen worden behaald?

De cijfermatige onderbouwing

Het actieplan spreekt van 620 mensen met een bijstandsuitkering per 1 juli 2019. IJsselgemeenten telt per eind juli 2019 505 uitkeringsdossiers.

Hoe is dit verschil te verklaren?

Zuidplas telt 73 inwoners die zijn vrijgesteld van de re-integratieverplichting, 68 geheel, 5 gedeeltelijk.

Is dit een hoog aantal/percentage in vergelijking met andere gemeenten?

Zijn deze 73 opgenomen in tabel 1 en 2? Zo ja, waar en waarom?

In tabel 1 en 2 wordt een 'trede 0' opgevoerd. De participatieladder kent echter geen trede 0. Toevoegen van een trede 0 is dan verwarrend. Is het niet beter om in plaats van trede 0 te spreken van 'onbekend'?

Is van de 620 mensen met een bijstandsuitkering in het jaar voorafgaande aan dit actieplan gezien of ze op de juiste trede staan van de participatieladder? Met andere woorden hoe actueel is tabel 1?

Tabel 2 deelt mensen in drie groepen in, maar geeft niet aan op grond waarvan is ingedeeld. Groep 1 (146 personen) heeft mogelijkheden voor direct werk binnen een jaar. Maar groep 1 bestaat ook uit mensen die langer dan 3 jaar (29) en langer dan 5 jaar (43) een uitkering hebben. Is deze categorie met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (72 personen) daadwerkelijk binnen een jaar naar werk te begeleiden? Doet dit optimisme afbreuk aan het realiteitsgehalte van het actieplan?

Onze opvattingen en vragen samengevat

- a. De adviesraad staat positief tegenover een extra inspanning om meer mensen te activeren.
- b. De adviesraad vindt dat het waarom van het actieplan onvoldoende wordt onderbouwd.
- c. De adviesraad vindt dat uit het actieplan een te grote nadruk op meer betaald werk spreekt. Ook meer activering is positief en stijging op de participatieladder dient gewaardeerd en geregistreerd te worden.
- d. Het actieplan gaat voorbij aan nuggers en de Wajong.
- e. Waarom kiest het college voor een brede en vooral op werk gerichte inzet? En waarom niet voor bijvoorbeeld een sterkere inzet op taal, waarbij het leren van taal onderdeel is van de re-integratie? Uit de gegevens en de tekst blijkt dat taal een wezenlijke hindernis is voor participatie.
- f. De adviesraad mist aandacht voor ouderen en statushouders als doelgroep. Twee groepen met een moeilijke positie op de arbeidsmarkt.
- g. De adviesraad mist monitoring van de extra inzet en evaluatie.
- h. Hoeveel bijstandsgerechtigden telt Zuidplas, 620 of 505?
- i. Groep 1 (snel kans op werk, 146 personen) bestaat onder andere uit mensen die langer dan 3 en 5 jaar bijstandsgerechtigd zijn (72 personen). Is snel kans op werk voor hen niet te optimistisch? Doet dit optimisme afbreuk aan het realiteitsgehalte van het actieplan?

Dit advies is besproken in de vergadering van de adviesraad d.d. 21 oktober 2019 en na schriftelijke consultatie van de leden vastgesteld op 25 oktober 2019. De adviesraad is gaarne bereid dit advies toe te lichten.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M Dutman', with a horizontal line underneath.

Machteld Dutman
Voorzitter

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hans van der Meer', with a horizontal line underneath.

Hans van der Meer
Secretaris